

La bova da Brienz/Brinzauls vign pi sperta

Casti, igls 3 da matg 2019. **La vischnanca grischuna Brienz/Brinzauls**

sglischa adegna pi spert aval. Igls abitants ston far chint cun donns pi gronds ve da tgesas e lengias. Ultra da chegl savess la sponda sur vischnanca sglischier noagiu. La prubabladad persiva è pero anc scu adegna pitschna, è dantant carscheida. Ena survegliaziun pi spessa digl sbuaditsch vign rinforzada venavant, igl cumejn ò piglia ulteriouras maseiras da siertad.

La «Bova da Brinzauls» dasper la vischnanca grischuna Brienz/Brinzauls vign adegna pi sperta. Schibagn an vischnanca sezza, scu er se per la costa dalla muntogna, è igl muviment digl sbuaditsch, cunaschaint gio da decennis, s'augmento igls davos onns. Igls puncts da misiraziun an vischnanca sa movan aval actualmaintg anfignen en meter, igls puncts da misiraziun segl tgant (sur vischnanca) passa quatter meters ad onn.

Igl cumejn d'Albula/Alvra, agl qual Brienz/Brinzauls appartigna, ò infurmo la populaziun venderde seira davart igls resultats da misiraziun actuals, la survegliaziun digl sbuaditsch scu er dallas maseiras per la siertad dalla populaziun. En angrevamaint pussebel dalla situaziun n'ègl betg da spitgier anetgamaintg, mabagn pitost sur ples emdas u meis. Malgro chegl ò igl cumejn piglia maseiras preventivas cun sustign digl cantun per ena eventuala evacuaziun directa dalla vischnanca e da parts digls lis vaschigns Vasarauls, Surava e Casti.

Sbuaditsch an vischnanca e bova pussebla

Geologs ed experts per prievels dalla nateira digl Uffezi da gôt e prievels dalla nateira (UGP) on preschento divers scenaris per igl svilup vegnent. Igl sbuaditsch dall'antiera vischnanca da Brienz/Brinzauls caschungia gio oz donns ve da bietgs e lengias, donns tgi son pero neir reparos aint igls pi blers cass. Schi igl tempo digl sbuaditsch s'augmenta pero, pò chegl manar ad ulteriours, er grevs donns ve da bietgs ed infrastruttura da provedimaint. Els savessan esser schi gronds tgi igls bietgs fissan betg ple abitabels ed igl provedimaint dalla vischnanca angrevagea fermamaintg

Giu digl territori sur vischnanca sbalungan noagiu sporadicamaintg gio oz crappings e periclitescan igls pros tgi schean giusot e la veia da comunicaziun vers Lantsch e Lai. Per muteivs da siertad ò igl cumejn relaschea perchegl igl settember 2018 en scumond d'access sen chel territori.

Ena ulterioura acceleraziun dallas creplas sur vischnanca vign betg spitgeida anetgamaintg, mabagn pitost sur emdas u meis. Ella savess periclitatar alloura la vischnanca da Brienz/Brinzauls, schi creplas pi grondas sglischan u crodan noagiu. An chel cass stuess la vischnanca neir evacuada. Schi gronds volumens sglischan u crodan noagiu, ponigl metter an priavel er igls lis cunfinants scu Vasarauls, Surava e Casti. La prubabladad tgi las vischnancas vignan tutgeidas d'en sbuaditsch u d'ena bova, è anc adegna pitschna, ma ella è s'augmentada.

Preparativas per muteivs da siertad

A Brienz/Brinzauls e conturn èn nias fatgs ples sondagis per intercurreir igl taragn. Ulteriours sondagis succedaron. A mang dalla tecnica da laser e localisaziun per satellit e radar vignan igls sbuaditschs dalla vischnanca e digl territori suraint surveglios an en cuntign. Chegl per

metta allas persungas digl rom da giuditgier permanentamaintg la situaziun e d'averteir a taimp igl cumegn e la populaziun, schi la situaziun vess da neir pi critica.

Tiers chegl ò igl cumegn piglia ampemas maseiras per en'evacuaziun eventuala. Sustignia digl Uffezi da militer e da protecziun civila digl Grischun (UMP) è igl stab directiv digl cumegn s'inscuntro per absolver curs da scolaziun e planisaziuns preparatoricas. Chel mument è neida planisada preventivmaintg l'evacuaziun da Brienz/Brinzauls scu er parts da Vasarauls, Surava e Casti. L'organisaziun directiva digl cumegn fiss ossa abla d'evacuar ordinada-maintg carstgangs ed animals ainfer pacas ouras.

Per observar e giuditgier la situaziun e per preparar las maseiras profilacticas vign igl cumegn sustignia da numerous experts digl cantun e da persungas digl rom externas. Davart digl cantun èn involucadas partiziuns da tot igls departamaints e la sieranza da bietgs digl Grischun (AEG), la regenza grischuna ed igl stab da direcziun cantunal èn nias infurmos dalla situaziun.

Infurmaziun dalla populaziun

L'occurrenza d'infurmaziun da venderde è stada gio la terza an tgossa. Igl cumegn vign ad infurmar puspe la populaziun e la publicitad, pispert tgi la situaziun sa meida u tgi vignan tratgas decisiuns impurtantas.

Aint igl interner sot www.albula- Alvra.ch è nia installo ena pagina d'infurmaziun e sur Twitter (www.twitter.com/AlbulaAlvra) vignan publiteidas infurmaziuns actualas. Per dumondas davart dalla populaziun pertutgeida, stat igl cumegn a disposiziun.

Contacts

- Cumegn Albula/Alvra
Sarvetsch da medias: 079 355 78 78
- CSD Ingenieure SA
Stefan Schneider, geolog
079 219 30 58
- Uffezi da gôt e prieveles dalla nateira (UGP)
Andri Largiadèr
081 257 50 23
- Uffezi da militer e protecziun civila (UMP)
Martin Bühler, manader digl uffezi
081 257 35 22
- Sieranza da bietgs digl Grischun (AEG)
Markus Feltscher, directour
081 258 90 01

Sur da Brienz/Brinzauls

Siva digl 2015 è la vischnanca da Brienz/Brinzauls ena fracziun digl cumegn fusiuno Albul/Alvra aint igl Grischun Central. Brienz/Brinzauls schea sen ena terrassa suglialeiva dasper la veia da comunicaziun da Lai a Tavo sen en'otezza da radond 1150 meters. A Brinzauls veivan strousch 100 abitants e durant la staschung anfignen 200 giasts da vacanzas.

Da chegl tg'ins so sa regurdar, è la vischnanca an muvimaint. L'antira terrassa sa sglischa prubablamentg aval siva digl davos taimp da glatsch. Igl davos 100 onns è Brinzauls sa muanto mintgamai per pacs centimeters ad onn. Igl davos 20 onns è igl sbuaditsch s'accelero fitg ferm. Actualmentg monta igl muvimaint radond 1 meter ad onn.

Siva da 140 onns sa movan er las spondas sur vischnanca. Aint igl nordost dalla vischnanca, on las creplas da radond 13 milliuns meters cubic antschet igl onn 1877 a sglischier aval. Perche gl tgi la bova, numnada oz –«Igl Rutsch», è succedia relativmentg plang e sur ples emdas, è nignas persungas neidas a donn.